

INNKALLING TIL MØTE I FORSKNINGSSTRATEGISK UTVALG

Sted: Tirsdag 16.12.15 klokka 0830-1000. Hiet.

Saksliste:

Sak 35-15 Diskusjonsnotat fra fokusgruppe ekstern finansiering.

Sak 36-15 Oppfølging av ph.d.-studenter ved BFE-fakultetet.

Sak 37-15 Møteplan for 2016.

Sak 38-15 Eventuelt.

Sak 35-15   Diskusjonsnotat fra fokusgruppe ekstern finansiering

Innledning: Fred Godtliebsen

Bakgrunn:

I junimøtet satte utvalget ned tre fokusgrupper. *Fokusgruppe ekstern finansiering* fikk som mandat å foreslå hvordan rammeverk og virkemidler for ekstern forskningsfinansiering kan videreutvikles. Gruppen leverte den 4. desember et diskusjonsnotat som danner utgangspunkt for diskusjonen i møtet. Diskusjonsnotat er lagt som vedlegg til sist i dette dokumentet. En Excel-fil med grunnlagsdokumentasjon er i tillegg sendt i egen e-post til utvalget (7.12.2015).

Sak 36-15   Oppfølging av ph.d.-studenter ved BFE-fakultetet

Innledning: Michaela Aschan

Bakgrunn:

Prodekan Michaela Aschan vil i møtet presentere hvordan man følger opp studieløpet til ph.d.-studenter ved BFE-fak.

Sak 37-15   Møteplan for 2016

Forslag til møtetidspunkter i 2016:

- 29. januar klokka 09.00-10.30
- 11. mars klokka 09.00-10.30
- 29. mars klokka 12.00-13.30 (felles møte med Strategisk utdanningsutvalg)
- 22. april klokka 09.00-10.30
- 18. mai klokka 14.00-15.30
- 13. juni klokka 14.00-15.30

Sak 38-15   Eventuelt

Fokusgruppe ekstern finansiering

Rapportens innhold

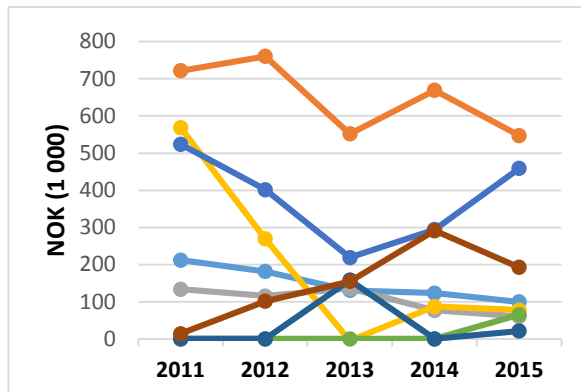
1. Tilstand
2. Mål
3. Strategi tiltak/intensiver
4. Organisering og rollefordeling
5. Supplementær informasjon
6. Mandat

1. Tilstand

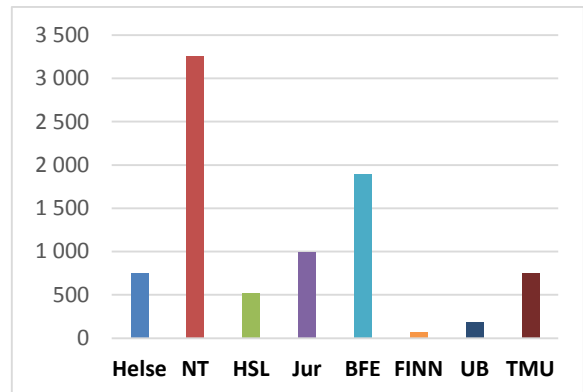
UiT Norges arktiske universitet (UiT) er ett av Norges fire breddeuniversiteter. Fra og med materialiseringen av den planlagte fusjonen med HiN og HiH vil det nye universitetet være tredje størst i antall studenter, og som Tabell 1 viser, fjerde størst i antall UFF-årsverk. Forskningen, en av UiTs kjernevirksomheter, foregår ved totalt ni fakultet/enheter. Etter gjennomført fusjon vil antall forskningsvirksomme enheter øke. Når det gjelder forskningsaktiviteten målt som ekstern finansiering per vitenskapelig ansatte, så er det betydelige interne forskjeller ved UiT, og volummessig foregår det vesentligste ved HSL, NT, BFE og Helse (Fig 1-2). Særlig Helse, TMU og NT har en betydelig andel av sin forskningsfinansiering fra andre kilder enn EU og NFR (Fig 3-4), tilsvarende for TMU, men her er års-variasjonen stor (Fig 3). Når det gjelder eksterne midler fra næringsliv/private så er disse nærmest neglisjerbare, med unntak av NT, BFE og TMU (Fig 4).

Ved HiN og HiH er nivået på eksterne forskningsmidler som for andre høgskoler. Som Fig 5 viser er imidlertid variasjonen mellom institusjonene betydelig. Felles for HiN og HiH når det gjelder midler fra Forskningsrådet og EU er at de ligger på et beskjedent nivå i forhold til UiT.

A

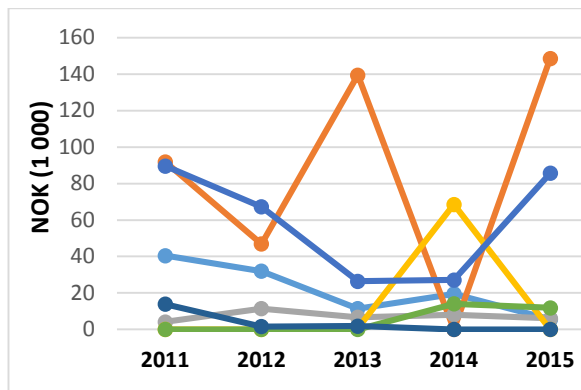

B

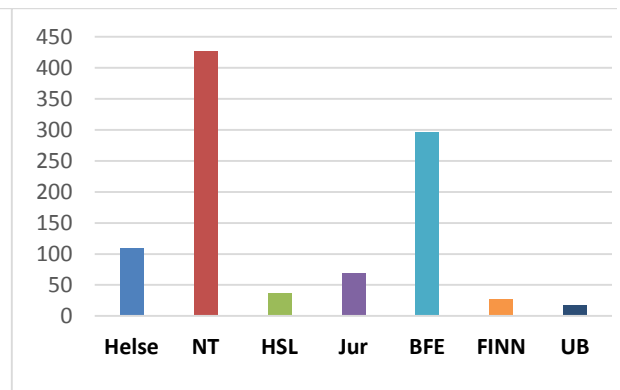

Figur 1. A. Prosjektmidler (regnskapsførte) fra Norges forskningsråd (NFR) fordelt på fakultet/enheter ved UiT for tidsperioden 2011-2015. For 2015 er tallene per oktober. Tallene er presentert som NOK (1 000) per forsker-årsverk. **B.** Akkumulerte prosjekt-midler fra Norges forskningsråd (NFR) for perioden 2011-2015. Når det gjelder FINN, tidligere en del av høyskolen i Finnmark, så ble de en del av UiT fra og med august 2013. Følgelig er FINN en del av i statistikken først fra og med 2014.

A

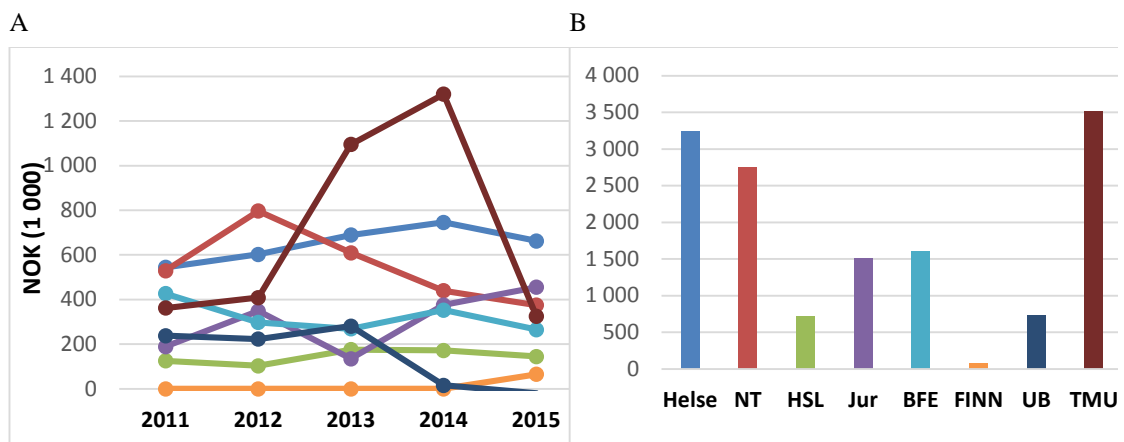
B

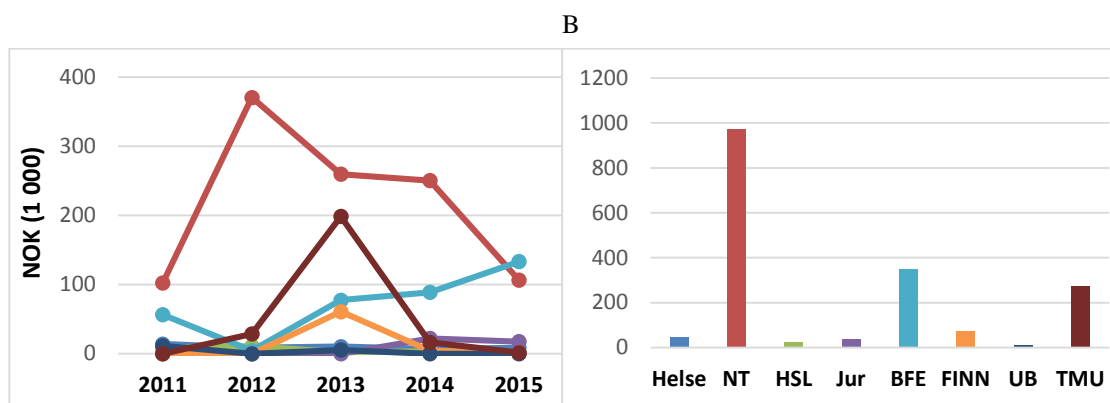
Figur 2. A. Prosjektmidler fra EU fordelt på utvalgte fakultet/enheter i tidsperioden 2011-2015. For 2015 er tallene per oktober. Tallene representerer NOK (1 000) per forsker-årsverk. **B.** Akkumulerte prosjektmidler fra EU for perioden 2011-2015 for utvalgte fakultet og enheter ved UiT. Tallene representerer NOK (1 000) per forsker-årsverk.

	2011	2012	2013	2014
NTNU	3173	3009	2966	2994
NMBU	780	781	793	769
UiB	1999	2064	2079	2137
UiO	3333	3344	3394	3426
UiT	1563	1578	1588	1640
HiN (Narvik)	134	132	141	144
HiH (Harstad)	83	87	93	97

Tabell 1. Utviklingen i UFF-stillinger for utvalgte universitet samt HiN og HiH for perioden 2011-14. UFF-stillinger: amanuensis, dosent (inkl. høgskole- og undervisningsdosent), forsker, førsteamanuensis, førstelektor, høgskolelektor, høgskolelærer, post-doktor, professor, professor II, stipendiat, universitetslektor.

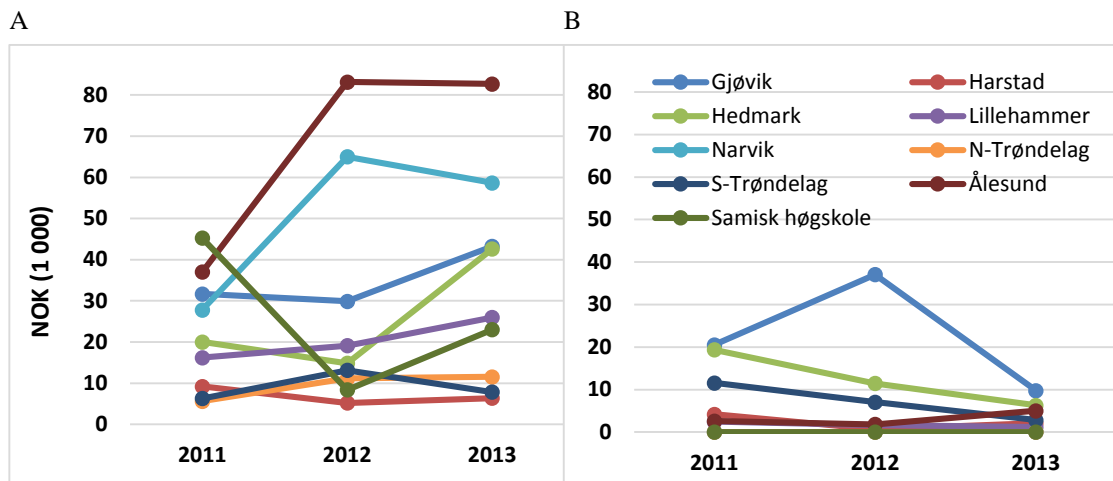
Figur 3. A. Annen finansiering for utvalgte fakultet/enheter i tidsperioden 2011-2015. For 2015 er tallene per oktober. Tallene representerer NOK (1 000) per forsker-årsverk. **B.** Akkumulert annen finansiering for perioden 2011-2015 for utvalgte fakultet og enheter ved UiT. Tallene representerer NOK (1 000) per forsker-årsverk.

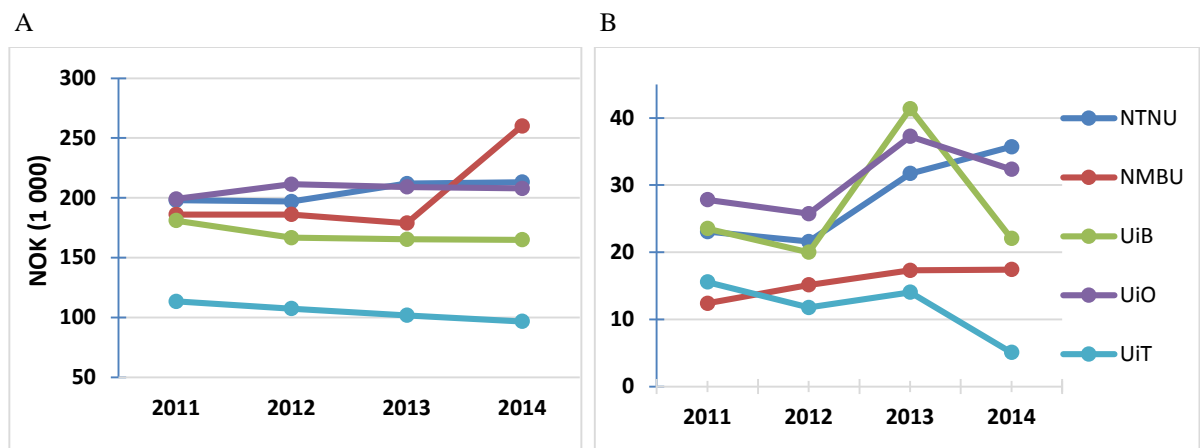
Figur 4 A. Prosjektmidler fra næringsliv/private fordelt på fakultet/enheter ved UiT i tidsperioden 2011-2015. For 2015 er tallene per oktober. Tallene er presentert som NOK (1 000) per forsker-årsverk. **B.** Akkumulerte prosjektmidler fra næringsliv/private for 2011-15 per forskerårsverk UiT fak/enhet

UiT har en ekstern finansiering på ca 50% av det antall forskere tilsier, sammenliknet med alle andre breddeuniversitet (Fig 6). Tallene som danner grunnlaget for Fig 6, representerer eksterne midler per det som i offentlig statistikk benevnes som UFF-årsverk. Når det gjelder tilslag på EU midler fra FP7 (2007-14), Fig 6b, er bildet litt mer nyansert, men også her ligger UiT lavest på statistikken. Kort oppsummert viser dette at UiTs forskningstrategiske handlingsrom er betydelig lavere enn for de andre breddeuniversitetene. For at UiT skal kunne tydeliggjøre sin forskningsprofil på linje med UiO og NTNU, må nivået på eksterne prosjektmidler økes betydelig i årene som kommer. Videre så er det et faktum at når det gjelder eksternfinansiering så ligger fusjonspartnerne (Fig 5) betydelig under UiTs nivå. Følgelig vil tilsvarende tall for 2016, gitt dagens nivå på suksess, vise at finansiering per UFF-årsverk er redusert ytterligere og dermed også det strategiske handlingsrommet til det sammenslåtte UiT. Eneste måten dette kan bedres på innenfor dagens system med finansiering av forskning er å rigge oss slik at vi kan få større gjennomslag for søknader om ekstern prosjektfinansiering. Og da på arenaer med internasjonalt sammensatte panel for evaluering av søknader.

Forskningsstrategis handlingsrom	Konklusjoner
<p>Den muligheten UiT har til å gjøre strategiske valg når det gjelder forskningsområder man ønsker å fremme. Særlig sentra som f. eks SFF, og ERC stipend, virker retningsbestemmende og tydelig-gjørende på UiTs forskningsprofil.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ UiT ligger på 50% av nivået for NFR finansiering hos de andre universitetene ✓ Fusjoner medfører en ytterligere reduksjon ✓ Enheter (TMU) med lavere undervisningsforpliktelser har større gjennomslag på prosjektsøknader ✓ UFF-årsverk ved UiT inneholder relativt flere «ikke-forskende» årsverk sammenliknet med f. eks UiO ✓ UiT og forskerne må øke gjennomslaget for søknader til NFR og EU

Figur 5. Prosjektmidler for et utvalg av høgskoler fra **Forskningsrådet** (A) og **EU** (B). Tallene er per UFF-årsverk.

Figur 6. UiTs og utvalgte universiteters suksess uttrykt som prosjektmidler per UFF-årsverk for perioden 2011-14. **A.** Finansiering fra **NFR**. (for NMBU er det ting som tyder på at tallene i den [offentlige statistikken](#) ikke er korrekt.) **B.** Finansiering fra **EU**.

Den totale norske deltakelsen i EU-prosjekter illustrert som søknader, innvilgede prosjekter og suksessrate er vist i Tabell 2. UiTs suksessrate for søknader der våre forskere er koordinator er på 10.7%, mens den for de andre universitetene ligger på 12.8-16.6%

Deltaker kortnavn	ANT. DELTAKELSER			ANT. KOORDINATORER	
	i søknader	i innstilte prosjekter	Suksessrate deltakelser i %	i søknader	i innstilte prosjekter
UiO	873	158	18,1%	412	53
NTNU	707	129	18,2%	228	38
UiB	490	99	20,2%	230	35
UMB	181	41	22,7%	39	6
UiT	169	39	23,1%	56	6
UiS	71	17	23,9%	23	4
UiA	57	7	12,3%	7	1
UIN	4	2	50,0%	1	
Totalt universiteter:	2552	492	19,3%	996	143

Tabell 2. Den totale norske deltakelsen i EUs FP7 (2007-14) illustrert som søknader, innvilgede prosjekter og suksessrate. UiTs suksessrate for søknader med våre forskere som koordinator var på 10.7%, mens suksessraten for de vi normalt sammenlikner oss med ligger i intervallet 12.8-16.6%.

Det er velkjent at det å basere sin forskning på finansieringskilder med svak/lav konkurranse over tid vil svekke kvaliteten på forskningen som utføres. Dette understrekes blant annet av evalueringer i regi av NFR. Spesielt i rapporten som omhandler norsk medisinsk forskning fremheves det at over tid vil en slik finansieringsstrategi ha som effekt at innovasjon i forskningen forsvinner. Med andre ord, om man over tid baserer sin forskning på finansiering fra kilder med lav til nærmest fravær av konkurranse om midlene vil evnen til innovasjon i forskningen svekkes. Den umiddelbare konsekvensen er svekket potensiale til å konkurrere på nasjonale og internasjonale arenaer om forskningsmidler. UiT er avhengig av å tiltrekke seg talenter (særlig postdocs og yngre forskere) som et viktig virkemiddel for å drive god og aktuell innovativ forskning. Unge forskertalent ønsker stillinger i forskningsgrupper der de kan utvikle sitt talent og bygge videre på sin karriere, og slike forskningsmiljøer finnes gjerne i grupper som tester sine forskningskonsept i internasjonale konkurranser om forskningsmidler.

Forskere ved UiT hevder seg generelt ikke godt nok på arenaer som NFR og EU etablerer.

I tillegg er vi nærmest fraværende på andre arenaer som f. eks [NIH \(National Institute of Health\)](#). Lav konkurranseevne gjør oss sårbare med tanke på strategiske valg og evnen til å gi disse det nødvendige moment for å lykkes. Unge, talentfulle forskere tiltrekkes forskningsgrupper i verdenstoppen. Universitet består i hovedsak av en stor underskog av forskningsgrupper på ulike utviklingstrinn på den akademiske karrierestigen. Tiltakene må derfor ikke være ensretta, men tilpasses denne situasjon for å øke UiTs forskningsstrategiske handlingsrom.

Variasjonen i evnen i å få frem søknader til, og søknader som lykkes hos Forskningsrådet og EU, er til dels betydelig UiTs fakultet/enheter mellom. Denne forskjellen vil opprettholdes eller bli enda mer uttalt ved den kommende fusjonen, i og med at det ved HiN og HiH er en lite utviklet kultur for finansiering av forskning med midler fra Forskningsrådet og EU. Legger vi de historiske inntektene til HiN og HiH fra NFR og EU til grunn er det rimelig å anta at det mangler kvalitet eller kapasitet, eller begge deler, for å tilegne seg konkurranseutsatte prosjektmidler. På den positive siden ønsker komiteen å bemerke at de tiltak som vi her foreslår, ved fusjonen vil få et større nedslagsfelt og dermed et økt potensiale for UiT i å styrke sitt samfunnsoppdrag.

2. Mål

UiTs mål er å:

- M1. Øke volumet av eksternt finansiert forskningsvirksomhet til 30% av universitets basisbevilgning.
- M2. Øke volumet av eksternt finansiert forskningsvirksomhet i de nyfusjonerte enhetene (tidligere HiN, HiH, HiFm) til 15% av deres basisbevilgning.
- M3. Øke volumet av forskningsprosjekter i samarbeid med næringslivet til 40% av eksternt finansiert forskning.
- M4. Øke volumet av EU prosjekter til 10% av universitetets eksternfinansiering.
- M5. Øke finansieringen fra næringslivet gjennom innovativ forskning med kommersielt potensiale.
- M6. Drive forskning på høyt internasjonalt nivå med forskningsproduksjon over nasjonalt snitt for sammenliknbare institusjoner.

Det er realistisk å forvente at de identifiserte målene skal kunne realiseres (helt eller delvis) innen utgangen av UiTs nåværende strategiperiode – dvs innen år 2020.

3. Strategiske tiltak/insentiver

- S1. Bare ansette forskere som kan bidra med forskning på høyt internasjonalt nivå og lede eksternt finansierte prosjekter, og derved lede forskningen i ønsket retning.
- S2. Fortsette arbeidet med å organisere forskningen i robuste forskningsgrupper med kvalitet på høyt internasjonalt nivå og med forskningsproduksjon over nasjonalt snitt for sammenliknbare institusjoner.
- S3. Identifisere og gi støtte over tid til prosjektledere og forskningsgrupper som har potensiale til å lede store langsiktige prosjekter (SFF, SFI, FME, KPN, SFU, ERC).
- S4. Bidra til at det på mindre konkurranseutsatte arenaer (som f.eks. Helse Nord) stilles som krav at en søknad har fått meget god evaluering i et NFR og/eller EU-program.
- S5. Balansere antall søknader og kravet til kvalitet opp mot hverandre ved å vurdere en søknads potensiale ut fra søkermiljøets tidligere merittliste (i form av ekstern finansiering, publisering, uteksaminerte doktorgradskandidater)
- S6. Søknadsskriving skal inngå som en normal del av en forskers gjøremål. Ansvar for dette bør tillegges forskningsgruppeleder.
- S7. Forskere som investerer mye tid i søknadsskriving, tildeles ressurser (f. eks administrativ støtte, økt forskningstid og redusert undervisning).
- S8. Det utarbeides rutiner for å forbedre kvaliteten på søknader gjennom tilbakemelding fra relevante kollegaer, ledere og eksterne aktører.
- S9. Systematiske rutiner for å omarbeide ikke-innvilgede søknader med potensiale må lages.
- S10. Unge forskere tilbys et standardisert utdanningsopplegg for å lykkes med å skaffe framtidig ekstern finansiering.

- S11. Forskerkandidater skal gis opplæring i hvordan egen CV kan utvikles for å komme i posisjon for å lykkes i finansiering av prosjekter fra et prestisjefyllt program i NFR eller EU-systemet.
- S12. Tidligere gjennomslag og evalueringer i internasjonale konkurransearenaer skal normalt være grunnlaget for internt gjennomslag. Prosjektledere og forskergrupper som over tid har fått svært gode evalueringer uten å få finansiering bør prioriteres høyt ved fordeling av interne midler.
- S13. Det etableres såkornsmidler for å støtte forskergrupper innen områder hvor UiT har som mål å bygge opp sterke fagmiljø.
- S14. For å øke antall innvilgede søknader fra H2020 må flere forskere ved UiT registrere seg som prosjektevaluatore. Incentiver for denne aktiviteten må innføres.
- S15. Forskere må gis opplæring i å gå «søknadstrappa»: Dette innebærer at man først er partner i NFR-søknad, så sendes egen NFR-søknad, så deltar man som partner i EU-søknad, og deretter som koordinator for en EU-søknad.
- S16. Ved valg av program må forskerne gis opplæring i å velge strategisk. For mange kan det være fordelaktig å søke mot programmer der innvilgelsesprosenten antas å ligge betydelig over 10%.
- S17. UiTs forskere må delta mer aktivt i råd og utvalg (innen NFR og EU) for å være med på å utforme framtidige programmers innhold. Det må lages oversikt over hvem som sitter i de ulike utvalgene og systematisk opplæring må gis til kandidater som skal gå inn i slike verv.
- S18. Forskningsadministrasjon og support tilbys i hovedsak til de beste forskermiljøene.
- S19. For å styrke innovasjonsgraden ved UiT etableres et innovasjonsfond som skal gjøre kommersialiseringen av svært lovende resultater enklere.
- S20. All eksterntfinansiering skal være fullfinansiert. Som minimum aksepteres normalt NFR-satser.

4. Organisering og rollefordeling

De tiltak/intensiver som foreslås har aktualitet på ulike nivå i organisasjonen, og vil fortone seg forskjellig for de ulike fakultet/enheter alt etter kapasitet med hensyn på søknader om prosjektmidler. Nivå 1 må foreta strategiske valg og prioritere satsninger av høy kvalitet. Det må i større utstrekning foretas utvalg av satsninger basert på tidligere evalueringer for å velge hvem som skal få støtte i et bestemt virkemiddel. Nivå 1 må også etablere såkornfond for å bygge opp miljø av stor strategisk betydning for UiT. Etableringen av et innovasjonsfond må også foretas av Nivå 1.

Lokale ledere på Nivå 2 og 3 (prodekaner, instituttledere og forskningsledere), som kjenner forskerne og vet hvem som har potensiale, må spille en nøkkelrolle og hjelpe frem prosjektideer og koble dem med rett program. Det er viktig å få kommentarer fra søkere utenfor “den indre krets” av nære kolleger. Man trenger tilbakemelding fra kolleger som *ikke* er eksperter på området, ettersom søknader ofte bedømmes av generalister.

Nivå 2 har ansvar for at vitenskapelige stillinger som skal lyses ut ved instituttene er i tråd med strategisk viktige satsninger ved UiT. Dette handlingsrommet bør brukes i større omfang enn i dag for å

bygge robuste forskningsgrupper som også har potensiale til å øke den eksterne finansieringen ved universitetet.

Nivå 3 sin viktigste rolle er å prioritere tildeling av ressurser til forskere og forskergrupper. Dette gjelder spesielt i form av nøkkelfordelte stillinger, men også ved nyansettelser i vitenskapelige stillinger.

Forskergruppens rolle er å jobbe med fag og bygge relasjoner som bidrar til faglig kvalitet og vekst.

Tilhørigheten til de ulike strategiske tiltakene er klargjort i tabellen nedenfor.

Tabell. Innplassering av tiltak/insentiv i UiTs organisasjon	
Tiltak/insentiv	Nivå: UiT (1); Fakultet (2); Institutt (3); Forskningsgruppe (F)
S1	2 og 3
S2	2 og 3 og F
S3	1, 2 og 3
S4	1 og 2
S5	1, 2 og 3.
S6	1, 2, 3 og F
S7	2, 3 og 1
S8	2 og 3
S9	2 og 3 og 1
S10	3, 2 og 1
S11	3, F,
S12	1 og 2
S13	1
S14	3, 1 og 2
S15	1 og 3, 2
S16	3/F/2/1
S17	1 og 2
S18	3, 1 og 2
S19	1
S20	1, 2, 3 og F

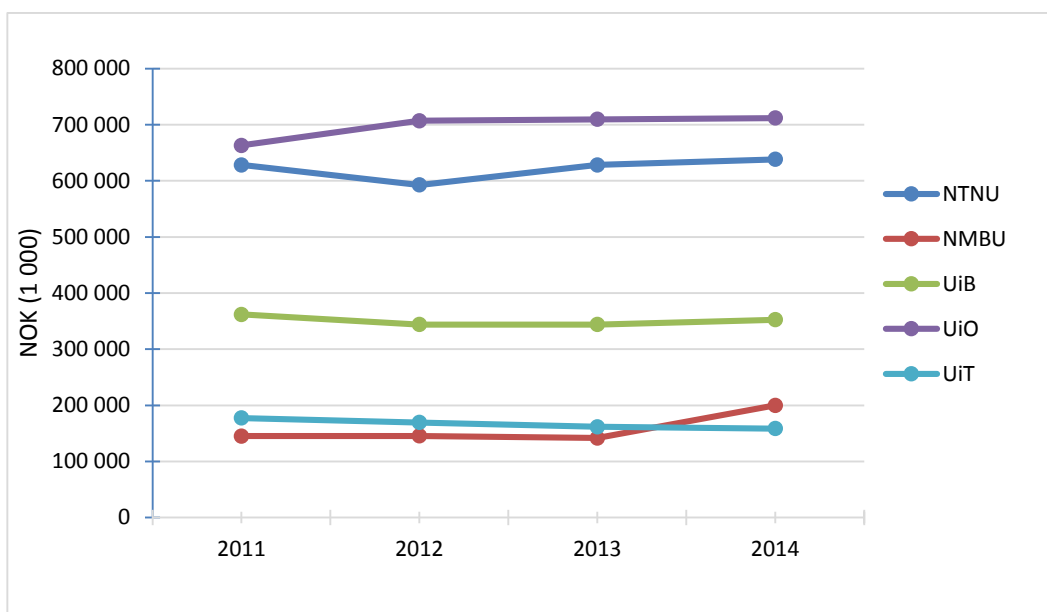
Gruppas medlemmer: Fred Godtliebsen (leder), Marit Anne Hauan, Tore Neset, Steinar M Paulsen (sekretær), Stein Høydalsvik og Synnøve Thomassen Andersen

Levert prorektor forskning Kennet Ruud fredag 4. desember 2015.

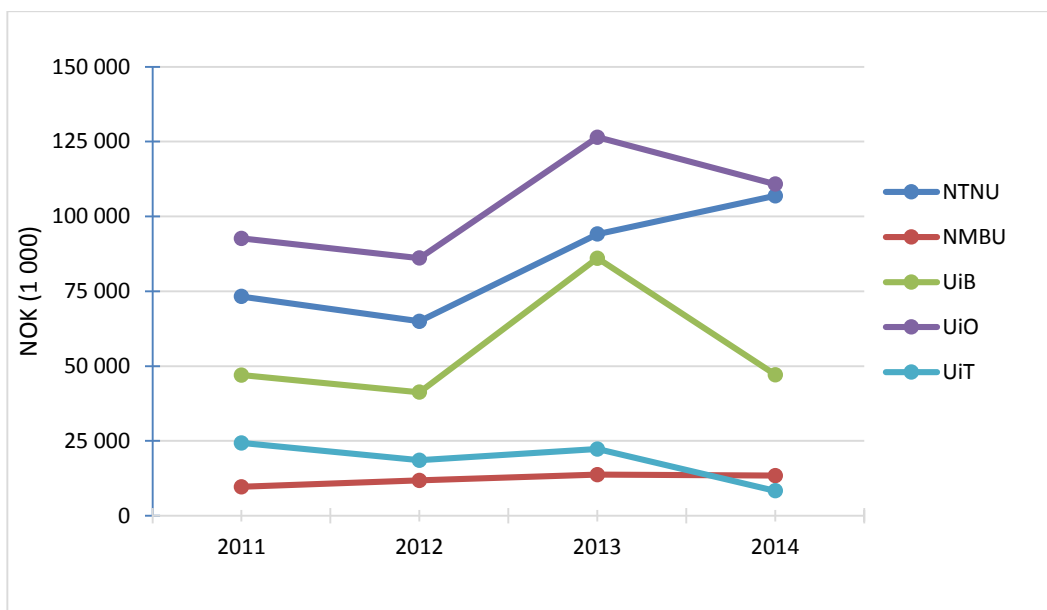
Tromsø 4. desember 2015

Fred Godtliebsen (sign)

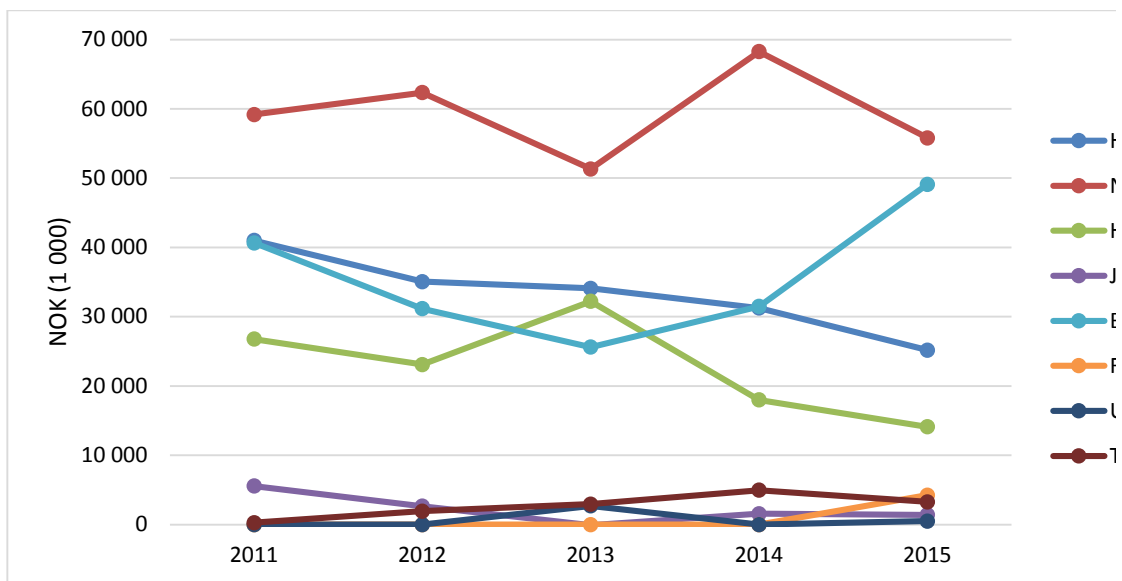
5. Supplementær informasjon

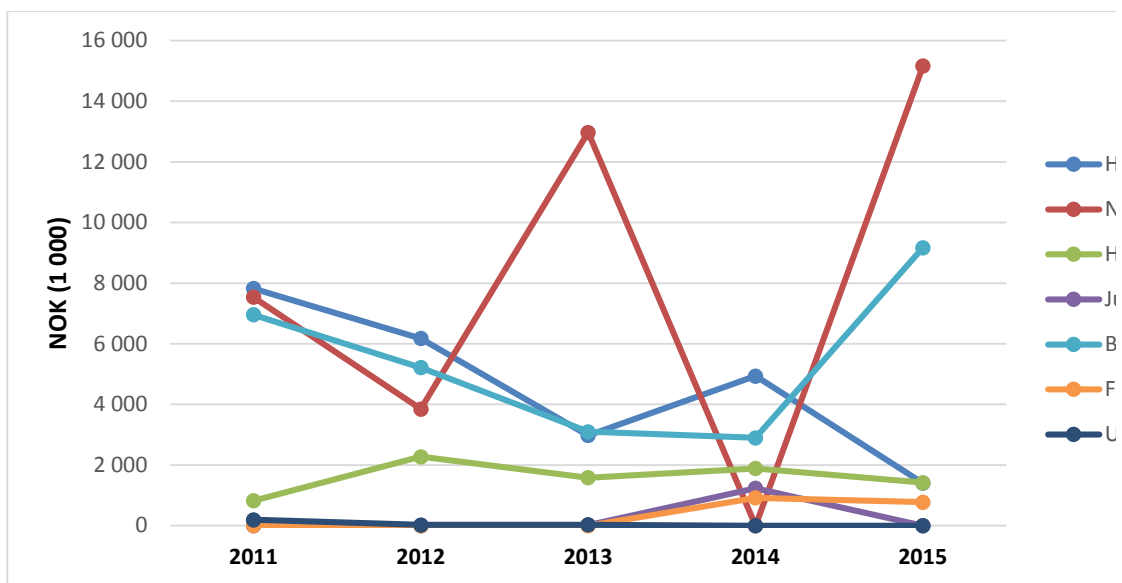
Figur I. NFR midler i absolutte tall for tidsperioden 2011-14 for et utvalg norske universiteter

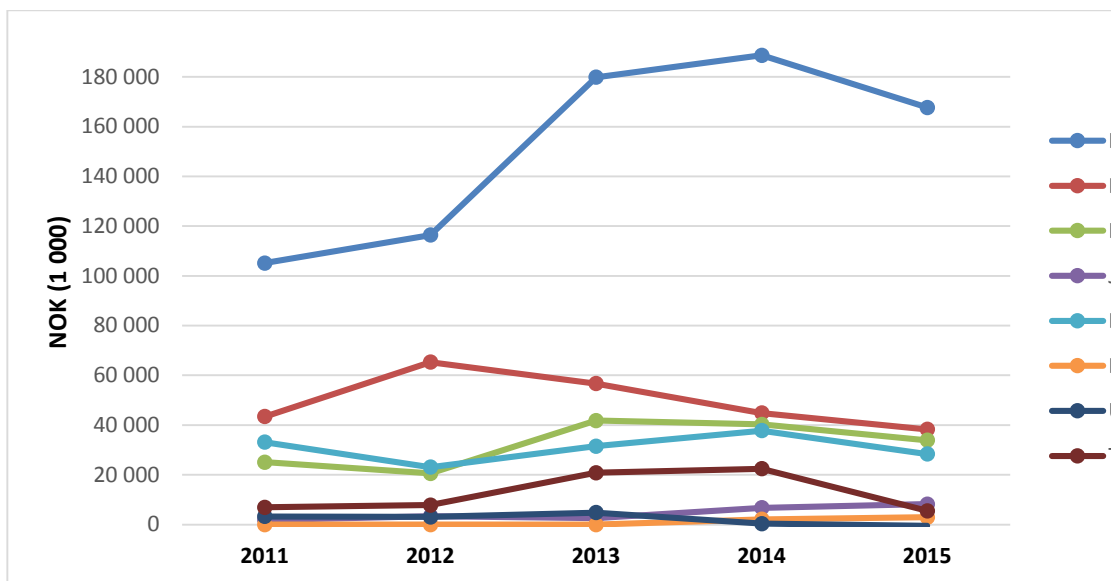
Figur II. EU midler i absolutte tall for tidsperioden 2011-14 for et utvalg norske universiteter

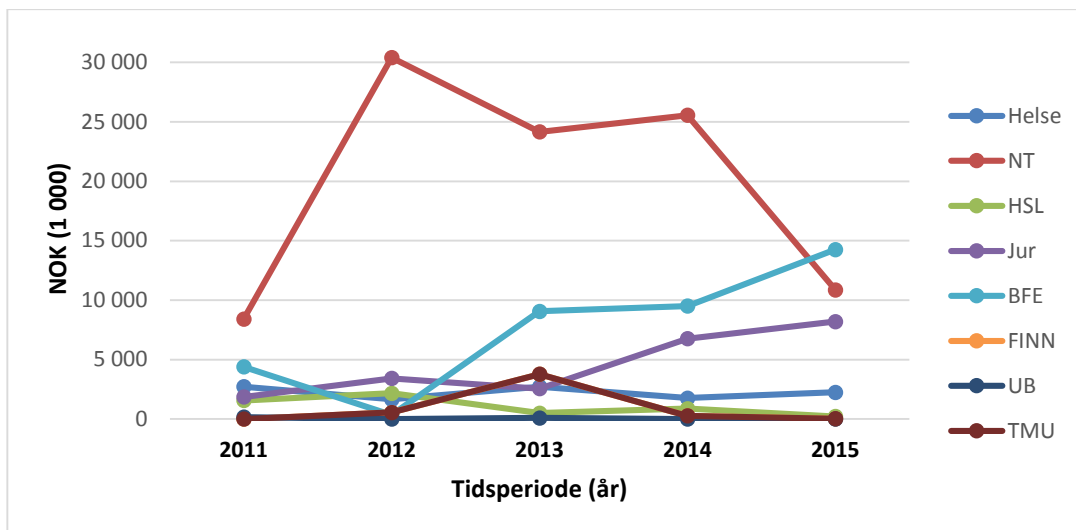
Figur III. NFR midler i absolutte tall for tidsperioden 2011-14 for fakultet og enheter ved UiT.

Figur IV. EU midler i absolutte tall for tidsperioden 2011-15 (per oktober) for fakultet og enheter ved UiT.

Figur V. Midler fra andre kilder i absolutte tall for perioden 2011-15 (per oktober) for fakultet og enheter ved UiT.

Figur VI. Midler fra næringsliv/private i absolutte tall for perioden 2011-15 (per oktober) for fakultet og enheter ved UiT. Disse tallene er inkludert i midlene presentert i fig V.

6. Mandat Fokusgruppe for ekstern finansiering

Bakgrunn

I møte i Forskningsstrategisk utvalg den 24.6.15 ble det (Sak 18-15) bestemt at utvalget setter ned tre fokusgrupper som skal arbeide fram saker til utvalget og til utvidet ledermøte. Utvalget var enige om følgende fokusområder:

- Ekstern finansiering
- Gjennomføring ph.d.
- Forskningsgrupper

Organisering

Fokusgruppe for ekstern finansiering skal bestå av 3-5 medlemmer av Forskningsstrategisk utvalg, og nedsettes av prorektor forskning etter innspill fra medlemmene av utvalget. Prorektor forskning peker også ut fokusgruppas leder. Sekretariatsfunksjonen vil ivaretas av en ansatt ved Avdeling for forsknings- og utviklingsarbeid.

Fokusgruppa rapporterer til Forskningsstrategisk utvalg.

Mandat Fokusgruppe for ekstern finansiering

Fokusgruppa skal foreslå hvordan rammeverk og virkemidler for ekstern forskningsfinansiering kan videreutvikles. Herunder:

- a. Foreslå tiltak som vil øke UiTs gjennomslag og uttelling i Forskningsrådet og i EUs rammeprogram.
- b. Gi råd om hvordan insentivene knyttet til ekstern finansiering bør utarbeides, herunder også hvordan de kan bidra til sterkere tverrfaglig satsing.
- c. Gi råd om hvordan de administrative tjenestene innen ekstern finansiering bør organiseres (både pre- og post award).

Innen den 4. desember 2015 skal fokusgruppa sende forskningsdirektøren et skriftlig forslag til forbedrede virkemidler og rammeverk for ekstern forskningsfinansiering. Forslaget vil behandles i Forskningsstrategisk utvalg sitt møte den 16. desember 2015. Etter den påfølgende behandlingen i utvidet ledermøte vil forslagene innarbeides i Håndbok for ekstern forskningsfinansiering.